

KSK-notat nr.: 54/2014 - Bakgrunn for vedtak - småkraftverk

Søker/sak:	Luster Småkraft AS/Ugulsvik kraftverk, Vikaelvi - Konsesjon - Luster kommune, Sogn og Fjordane - Luster Småkraft AS	
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane/Luster kommune	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	:
Saksbehandler:	Rune Moe	:
Dato:	19.11.2014	
Vår ref.:	200900782-21	
Sendes til:	Søker og de som har uttalt seg i saken	

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Søknad om tillatelse til bygging av Ugulsvik kraftverk i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	21
Forholdet til annet lovverk	22
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	24
Vedlegg	26

Sammendrag

Luster Småkraft AS har søkt om tillatelse til å bygge Ugulsvik kraftverk i Vikaelvi på østsiden av Veitastrondsvatnet. Kraftverket vil få inntak på kote 830 og avløp på kote 176. Inntaket vil bli etablert veiløst, og vannveien er hovedsakelig planlagt nedgravd, med rør i dagen i midtre del. Det er planlagt anleggsvei fra fylkesveien opp til bratteste parti av rørgata. Det søkes om å slippe en minstevannføring lik alminnelig lavvannføring på 25 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene henholdsvis 110 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren. NVE har i 2005 behandlet en konsesjonspliktavurdering for Ugulsvik minikraftverk (3,6 GWh). Tiltaket ble vedtatt konsesjonsfritt med inntak på kote 335, men samtidig vurdert konsesjonspliktig med inntak på kote 407.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 9,9 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De

konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulemperne ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulemperne til et akseptabelt nivå.

Luster kommune er positive til tiltaket, men ønsker at minstevannføringen bør økes av landskapshensyn. Sogn og Fjordane fylkeskommune er også positive til tiltaket, men uttaler at rørgate i dagen for Ugulsvik kraftverk ikke kan aksepteres. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane kan akseptere tiltaket dersom det blir stilt krav om tunnel og minstevannføring lik 5-persentil eller større. Sogn og Fjordane Turlag går ikke imot utbygging, men er kritiske til prosjektet og ønsker vilkår om taubane. De peker også på sumvirkninger av kraftutbygginger i området. Statens vegvesen påpeker at trafikksikkerhetssmessige hensyn må avklares før en ev. utbygging kan starte. SFE Nett AS uttaler det ikke er ledig kapasitet i sentralnettet før 420 kV ledningen Ørskog - Fardal blir satt i drift, og at prosjektet er avhengig av en realisering av den planlagte 66 kV linja mellom Hafslo og Veitastrond.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Ugulsvik kraftverk vil være et bidrag til fornybar energiproduksjon med begrensede negative miljøeffekter. Det ikke er påvist viktige naturtyper, sjeldne eller rødlistede arter som blir direkte berørt av omsøkte tiltak. Etter NVEs mening vil en legging av rørgaten i den midtre- og øvre delen i fjell, samt slipp av en minstevannføring i størrelsesordenen 100 l/s, være tilstrekkelig for å ivareta elvas landskapsverdi til en viss grad. En øking av minstevannføringen vil redusere årsproduksjonen med ca. 0,5 GWh i forhold til opprinnelige planer, men er etter NVEs mening ikke avgjørende for økonomien i prosjektet. I den helhetlige vurderingen har NVE også tatt med de positive effektene ytterligere konsesjoner vil ha i kostnadsfordelingen knyttet til den planlagte 66 kV linja fra Hafslo til Veitastrond.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Luster Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ugulsvik kraftverk. De avbøtende tiltakene fordyrer prosjektet noe, men er etter vårt syn ikke avgjørende for økonomien i prosjektet.

Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Luster Småkraft AS, datert 17.06.2013:

«Luster Småkraft AS ynskjer å nytte vassfallet i Vikaelvi (vassdragnr. 077.C1) i Luster kommune i Sogn og Fjordane. og søker med dette om følgjande løyve:

Etter vassressurslova, jf. §8, om løyve til:

- å bygge Ugulsvik kraftverk med installert effekt på inntil 3,1MW.

Etter energilova om løyve til:

- å installere ein generator på inntil 3,5 MVA med elektrisk anlegg
- å installere naudsynt koplingsanlegg for kabeltilknytning
- bygging og drift av Ugulsvik kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg for kabeltilknytning som omtala i søknaden.
- signal- og straumforsyning leidning/kabel mellom inntaksdam og kraftstasjon.»

Ugulsvik kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	4,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	9,1
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	61
Middelvanntføring	l/s	0,29
Alminnelig lavvanntføring	l/s	0,025
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	0,110*
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	0,020*

KRAFTVERK

Inntak	moh.	830
Avløp	moh.	176
Lengde på berørt elvestrekning	m	1500
Brutto fallhøyde	m	654
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	1,09
Slukeevne, maks	l/s	0,58
Minste driftsvannføring	l/s	0,03
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	25
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	25
Tilløpsrør, diameter	mm	500
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1490
Installert effekt, maks	MW	3,1
Brukstid	timer	3200

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,46
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,44
Produksjon, årlig middel	GWh	9,90

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	34,8
Utbyggingspris	kr/kWh	3,52

*Søker har etter NVEs sluttbefaring beregnet hydrologien på nytt, og noe som har resultert i endrede 5-persentiler: nye verdier for sommer og vinter er hhv. 85 l/s og 18 l/s.

Ugulsvik kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	3,5
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	4,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	0,2
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Luster Småkraft AS søker om bygging og drift av Ugulsvik kraftverk. Luster Småkraft AS ble opprettet i 2005, og er eid av Småkraft AS og Luster Energiverk med like eierdeler. Luster Småkraft AS er etablert for å finansiere, bygge ut og drive små kraftverk inntil 10 MW sammen med grunneiere. Avtalen som er inngått med grunneierne gir selskapet alle rettigheter på grunneiers eiendom som er nødvendig for å bygge kraftverket. Luster Energiverk AS er også områdekonsesjonær for kraftlinjenettet i Luster kommune.

Beskrivelse av området

Vikaelvi renner ut på østsida av Veitastrondvatnet ved Ugulsvik i Luster kommune i Sogn og Fjordane. Landskapet er preget av bratte fjellsider, høye topper med breer og snøskavler ned til det lange Veitastrondsvatnet. Kontrasten mellom disse gir landskapet særdeles høy innrykksstyrke (Clemetsen & Skjerdal 2006). Veitastrondsvatnet er reguleringsmagasin for Årøy kraftverk, med en reguleringshøyde på 1,5 m. Området rundt kraftstasjonen i Viki (ved Ugulsvik) er i umiddelbar nærhet til fylkesvei 337 og en 22 kV kraftlinje. En ny 66 kV kraftlinje er konsesjonsgitt (2011) i traseen til dagens 22 kV kraftlinje. Det er ellers ikke tekniske inngrep i Ugledalen. Garden Ugulsvik drives ikke lenger som landbrukseiendom, men er mye brukt som fritidseiendom. Det er også noen hytter i Viki. Oppover Ugledalen går det en tursti opp til stølen Ugledalen og videre opp mot stølen Hongi ovenfor planlagte inntak.

Det er vei oppe på fjellet fra Hafslo til stølen Fossen som ligger noe lenger mot sør (ca. 2 km i luftlinje). Nedbørfeltet i nordøst, Fonndøla, er overført til et kraftprosjekt i Leirdøla. I nedbørfeltet i øst, er det gitt konsesjon til Røneid kraftverk. Det er også flere planlagte småkraftverk i området som drenerer til Veitastrondsvatnet. Fem av disse fikk konsesjon i 2011, og ett fikk avslag. Det er ytterligere tre småkraftverk til samla behandling samtidig som Ugulsvik kraftverk i området rundt Veitastrond; Kjerringnes, Storelvi Øvre og Storelvi Nedre. NVE har fattet vedtak samtidig for disse fire søkandene.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt plassert like ved skoggrensa der elva går ned i Ugledalen ca. på kote 830. Her er det et søkk i terrenget og fast fjell.

Selve dammen er planlagt som en massiv dam i betong med frontalt inntaksarrangement og lukehus. På det høyeste vil overløpet i dammen være ca. 3 meter. Damkrona vil få en lengde på ca. 20 meter, og inntaksdammen er planlagt med et volum på ca. 600 m³ og et vanndekt areal på ca. 400 m². Inntaksdammen vil bli utstyrt med arrangement for tapping og måling av minstevannføring.

Vannvei

Rørgata er planlagt på nordsiden av elva, og er planlagt nedgravd hele veien utenom et svært bratt parti fra kote 530 til kote 400, der rørgata er tenkt plassert på betongelement i dagen. Vannveien vil ha en lengde på ca. 1500 meter og er planlagt med duktile støpejernsrør med en diameter på 500 mm. Alternativt, har søker også vurdert bruk av PE-rør i rørgatas øvre del.

Tunnel

Det er ikke planlagt tunnelanlegg i forbindelse med dette prosjektet. Søker har vurdert boring av hele vannveien som teknisk enklere, men konkluderer med at dette kan gjøre prosjektet for kostbart. Søker er derimot åpen for en løsning som innebærer tunnel på deler av fallstrekningen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen planlegges ved et gammelt grustak der Vikaelvi renner ut i Veitastrondsvatnet. Kraftstasjonen er planlagt på oppsiden av fylkesveien, med kort tilkomst fra eksisterende vei. Det planlegges å installere en peltonturbin på inntil 3,1 MW med en slukeevne på 0,58 m³/s. Minste slukeevne er på 0,03 m³/s. Det installeres en generator på 3,5 MVA og en 6,6/22 kV transformator. Stasjonsbygget planlegges med en grunnflate på 70 – 80 m².

Nettilknytning

Områdekonsesjonær er Luster Energiverk AS. Tilkoblingen til nettet vil skje via en ny 200 meter lang 22 kV jordkabel til eksisterende kraftlinje. En ny kraftlinje fra Veitastrond til Hafslo er konsesjonsgitt (2011) med trafoanlegg på Ugulsvik. Dette prosjektet er ifølge søker inkludert i planlegging av denne linja.

Veier

Inntaket er planlagt veiløst grunnet det bratte terrenget. Transport til inntaket i anleggsfasen og tilsyn i driftsfasen vil i hovedsak skje med helikopter.

I nedre del er det planlagt å etablere anleggsvei langs vannveien med stigning på ca. 1:8 (ca. 1700 meter). Det søkes også om bygging av en kort adkomstvei (permanent) fra fylkesveien til kraftstasjonen.

Massetak og deponi

Noe ny masse i form av grus må tilføres for omfylling rundt rør, og tilgjengelig stedegen masse vil benyttes til overfylling av rør. Det søkes ikke om deponi av overskuddsmasse.

Arealbruk

I søknaden har tiltakshaver estimert følgende arealbruk:

Estimert arealbruk for Ugulsvik kraftverk

Inntaksdam og basseng	500 m ²
Rørgatetrasé (midlertidig)	23000 m ²
Anleggsveiar	6900 m ²
Vei til kraftstasjon og inntak	- m ²
Kraftstasjon og avløpskanal	200 m ²
Sum (utenom midlertidig bruk):	30600 m ²

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet er i kommuneplanens arealdel definert som LNF-område.

Samlet plan (SP)

Utbyggingen berører ikke prosjekter i Samlet plan for vassdrag. Installasjon og produksjon er under grensen for behandling i Samlet plan (10 MW/50 GWh/år).

Verneplan for vassdrag

Vikaelvi ligger ikke innenfor områder som er med i Verneplan for vassdrag eller andre verneplaner.

Inngrepsfrie områder (INON)

Øvre del av prosjektet reduserer INON-område sone 2 med 1570 daa og endrer 33 daa INON-område sone 1 til INON-område sone 2.

Nasjonale laksevassdrag

Årøyvassdraget er definert som et nasjonalt verna laksevassdrag etter St. prp. 32 (2001-2002). Det er den nedre del av vassdraget som er lakseførende, nedstrøms Hafslovatnet og Veitastrondsvatnet.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

I «Regional plan med tema knyttet til vannkraftutbygging i Sogn og Fjordane» vedtatt i fylkestinget 11.12.2012 er Vikaelvi en del av delområdet Luster-Årdal. Denne planen fokuserer på regionalt og nasjonalt kjente verdier i delområdet. Vikaelvi er listet opp i tabell 3.10.1 som registrerte fosser/stryk under viktige landskapselement, av totalt 31 fosser/stryk i delområdet. Ellers er ikke vassdraget omtalt eller nærmere vurdert i planen.

I Luster sin kommunedelplan for små kraftverk vedtatt 25.01.07 er Vikaelvi omtalt, og delområde 6.1 "Veitastrondsvatnet, nedre" er vurdert å ligge i gul konfliktsone (middels konfliktnivå).

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 30.10.2013 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og Sogn og Fjordane Turlag. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Luster kommune har gitt en uttalelse i brev datert 07.11.13 med følgende vedtak:

«Luster kommune syner til saksutgreiinga med vurdering og tilrår at det vert innvilga konsesjon for bygging av Ugulsvik Kraftverk med tilhøyrande elektriske anlegg.

Av omsyn til landskapsbiletet bør det setjast som vilkår for konsesjon slepping av minstevassføring lik 5-persentilen både sommar og vinter.»

I saksfremlegget skiver kommunen følgende sammendrag om Ugulsvik kraftverk:

(...) «Kommunedelplanen for små kraftverk i Luster plasserer vassdraget i «gul konfliktsone». Dette betyr at det i området finst sterke interesser som må takast omsyn til ved bygging av kraftverk.

Desse interessene knyter seg først og fremst til landskapsbiletet. Elva er godt synleg frå FV 337 frå Ugulsvik og innover og fråføring av vatn frå det naturlege elvelaupet vil merkast. Den planlagde tilkomstvegen for legging av nedre del av røyrkata vil også visa att, det same vil sjølve røyrkata gjera, særleg den delen som ikkje vert nedgraven.

Som avbøtande tiltak føresler søkjar ei minstevassføring lik alminneleg lågvassføring heile året. Rådmannen meiner dette er for lite og tilrår at det må setjast krav om minstevassføring lik 5-persentil sommar i perioden 1/5-30/9 og 5-persentil vinter i perioden 1/10-30/4.

På andre område enn det som har med landskapsbiletet å gjera må konsekvensane av ei utbygging reknast som små.

Rådmannen meiner at fordelene med ei utbygging i sum vil bli større enn ulempene under føresetnad av at minstevassføringa vert sett lik 5-persentilen.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har i brev datert 21.10.2013 gitt følgende oppsummering av sin egen uttalelse angående Ugulsvik kraftverk:

«Tiltaket er konfliktfullt for allmenne interesser både på grunn av omfattande tekniske inngrep i ei ope fjellside og på grunn av redusert vassføring etter utbygging. Inngrepa ser for oss ut til å kunne verte så omfattande at vi vil tilrå at heile vassvegen vert lagt i tunnel og at det ikkje vert bygd veg i fjellsida. Utan eit tunnelalternativ meiner vi tiltaket ikkje er planlagt i tråd med naturmangfaldlova § 12 og ikkje akseptabelt for dei allmenne interessene. Minstevassføringa må aukast minst til nivå for 5-persentil i sommarhalvåret. Med tilpassingane nemnd ovanfor meiner vi at tiltaket kan akseptast.»

Sogn og Fjordane fylkeskommune har gitt en uttalelse i brev datert 07.11.2013, etter politisk behandling i Fylkesutvalget 06.11.2013 som gjelder alle de fire kraftverkene:

«1. Fylkeskommunen vurderer fordelane ved Kjerringnes kraftverk, Ugulsvik kraftverk og Storelvi Øvre kraftverk til å vere større enn ulempene for allmenne og private interesser. Fylkeskommunen rår til at det vert gitt konsesjon, på slike vilkår:

1.1. For Kjerringnes kraftverk skal det leggjast vekt på støydemping slik at støy ikkje får bre seg utover vatnet.

1.2. Røyrgate i dagen kan ikkje akseptast for Ugulsvik kraftverk.

1.3. Vassvegen til Storelvi Øvre kraftverk skal byggast i fjell.

2. Fylkeskommunen vurderer fordelane ved Storelvi Nedre kraftverk til å vere større enn ulempene og rår til at konsesjon vert gitt. Minstevassføring må vurderast.

Det må elles leggest vekt på avbøtande tiltak som tek vare på kulturmiljøet ved Vårstølen og god opprydding og tilbakeføring av landskapet etter utbygging.»

I saksframlegget til fylkeskommunen er også vannforskriften omtalt. Det minnes om at den økologiske tilstanden til de vassdagene som nå ønskes utbygd, ikke bør endre status til lavere grad enn god. Dersom et tiltak skulle avvike fra dette må § 12 i vannforskriften følges opp. Fylkesrådmannen har også spesifikt omtalt sumvirkningene de fire omsøkte kraftverkene vil utgjøre i landskapsrommet ved Veitastrondsvatnet og landskapsrommet lengre inne ved Vårstølen i saksframlegget:

«Frå før er det gitt konsesjon til fem småkraftverk rundt Veitastrondsvatnet.(...) Landskapsrommet rundt vatnet er stort, og fylkesrådmannen vurderer at med opptil ni småkraftverk rundt vatnet så vil dette ikkje øydelegge hovudinntrykket med tanke på landskap og brukarinteresser.»

NVE vil presisere at Fylkesrådmannen i denne vurderingen har lagt til grunn saksspesifikke vilkår. Det kommer også frem av høringsuttalelsen at fylkeskommunen har utarbeidet en Regional plan med tema knyttet til vannkraftutbygging (2012). I planen er Veitastrondsvatnet definert som fjordlandskap, og i delområdet Luster og Årdal er det markert 31 fosser og stryk som er vurdert viktige landskapselement, herunder Vikaelvi (Ugulsvik).

Når det gjelder Ugulsvik kraftverk uttaler Fylkesrådmannen følgende i saksframlegget:

«Fylkesrådmannen gjer framlegg om å tilrå konsesjon for Ugulsvik kraftverk, men på visse vilkår. Av omsyn til landskap og brukarinteresser skal minstevassføringa aukast til 110 liter/sek om sommaren og vassvegen skal byggast som fjellanlegg. Anlegget skal byggast veglaust.»

Fylkesrådmannen trekker også fram at vassdraget har visuelle kvaliteter i kulturlandskapet:

«Kulturlandskapet ved Ugulsvik, med Vikaelvi og fossestryka, er godt synlege og viktige kulturlandskapselement langs fylkesvegen til Veitastrond. Særleg det bratte partiet midt i traseen er lett synleg. Elvar, fossar og stryk utgjer ein vesentleg del av det heilskaplege landskapsbiletet, både for tilreisande og fastbuande. Med redusert vassføring i elva, vil det planlagde tiltaket føre til eit stort inngrep i landskapsbiletet, og i sterk grad kunne påverke dei opplevingsverdiane som er knytte til kulturlandskapet, slik vi ser det i dag.

Anleggsvegen opp til der rørgata er planlagt på betongfundament, vil ligge i svært bratt terreng. Med skjeringar og fyllingar vil vegen liggje eksponert til, og vert lett synleg frå vatnet. Røyrгатetraseen vil krysse og gå langs stien opp til Ugledalen fram til elvekryssinga. I dette området finn vi spor etter gamle utmarks- og stølsvegar. Gamle ræser og vegar er også kulturminne og viktige element i landskapet. Deler av det gamle kulturlandskapet vil med ei slik røyrgate- og vegframføring truleg få ubøteleg skade. Om det vert gitt konsesjon, må det leggest vekt på avbøtande tiltak i forhold til kulturminne frå nyare tid, etter år 1537. Dersom viktige og markerte kulturminne, vert direkte eller indirekte råka av planlagde tiltak, må tiltaka justerast på ein slik måte at dei kan takast vare på. Dette kan dreie seg om geiler, vegar, steingardar, bakkereiner og andre synelege spor etter tidlegare aktivitet, som kvernhus og kraftstasjonen frå 1944. Minstevassføringa må aukast for å redusere negativ verknad for elva som landskapselement.»

Sogn og Fjordane turlag har gitt uttalelser i brev datert 02.10.2013. For Ugulsvik kraftverk konkluderer turlaget med følgende utsagn:

«Sjølve tiltaksområdet er ikkje av vesentleg verdi for friluftsimteresser, men tiltaket vil influere på svært viktige landskapsverdier som også er vesentlege for friluftslivet i turlaget sine virkeområder. Området ligg i randsona til Jostedalen nasjonalpark og vert godt synleg i ein av innfallsportane til denne. Tiltaket vert også godt synleg frå populære turmål i vest. Med ein nyoppsett DNT-hytte som no er under planlegging på Tungestølen, vil tiltaket i sterkare grad kunne påverke generelt friluftsliv i området t.d. padling på Veitastrondsvatnet og sykling langs riksvegen. Kajakkpadling er satsingsområde både i Luster og Sogndal sine turlag. Av desse grunnane, og sumverknadane, er vi kritiske til utbygginga.»

I tillegg ønsker Turlaget a NVE setter krav om taubane dersom det blir gitt konsesjon til tiltaket. De viser også til en rapport utarbeidet av Aurland Naturverkstad i sin uttalelse, der landskapskvalitetene i området verdsettes høyt:

(...) «Landskapsvurderingane sett til klasse A2 med høg inntrykksstyrke og variasjon i eit landskap med kvalitetar og komponentar som gjer landskapet eineståande med eit stort opplevingspotensial. Vassdraget Vikaelvi (kalla Ugulsvik) er spesifikt omtala i same miljørapport frå Aurland Naturverkstad. Det er trekt fram at elva har god visuell tilgjengelegheit, at ho er sær s synleg og framtrédande og at elva er eit sterkt landskapselement. Elva er einaste markerte fossestryket i landskapsrommet og gjev variasjon i vegetasjonsbilete og terrengformasjonane. Rapporten til Aurland Naturverkstad konkluderar med at det samla konfliktpotensialet basert på landskap, naturmiljø og kulturmiljø er stort. (Clemetsen M.& Skjerdal I.B. 2006 A).»

Statens vegvesen Region vest uttaler i en felles uttalelse for de fire kraftverkene til samla behandling i Luster i brev datert 29.08.2013:

«Vi har to kommentarar til søknaden:

Ved all bygging/utbetring av tilkomstveg må det søkjast Statens vegvesen om eventuelt utvida bruk av eksisterande avkøyrsl, eller om ny avkøyrsl frå fylkesveg 337.

Ei eventuell føring av tilløpsrør langs veg må ikkje komme nærare veg-skulder/fylling enn 1 meter. Ynskjer de likevel å føre tilløpsrør nærare enn dette eller inn på Statens vegvesen sin eigedom, så må de søkje om dette. Ynskjer de å krysse fylkesvegen må de søke om dette.»

Sogn og Fjordane Energi (SFE) Nett AS skriver i brev datert 07.10.2013 blant annet at det ikke er ledig kapasitet i sentralnettet til innmating av produksjon før 420 kV-ledningen Ørskog-Sogndal (Fardal) blir satt i drift. For selve nettilknytninga viser SFE til lokal netteier Luster Energiverk AS. For de fire kraftverkene i Luster sies det følgende:

«SFE Nett ynskjer i eigenskap av regionalt utgreiingsansvarleg for kraftsystemet i Sogn og Fjordane å gje ei kort orientering om nettilhøva i regional- og sentralnettet i samband med søknaden om konsesjon for Kjerringnes- Ugulsvik samt Øvre- og Nedre Storelvi kraftverk. For sjølve nettilknytninga og tilhøva i lokalt distribusjonsnett viser vi til lokal netteigar, Luster Energiverk AS.

Dagens sentralnett mellom Ørskog og Aurland har i dag ikkje kapasitet til meir ny produksjon før nødvendige tiltak er gjennomført. Statnett, Istad Nett og SFE Nett orienterte NVE om dette i brev datert 01.04.2009. 420 kV Ørskog-Sogndal vil avhjelpe denne flaskehalsen. Ei nærare orientering om nettkapasiteten for ny produksjon i Indre Sogn vart gjeve av Statnett i brev til NVE 02.07.2013. Kort oppsummert må 420 kV Ørskog-Høyanger være sett i drift samt Sogndal

stasjon med tilhøyrande SVC-anlegg for Fardalen Kraftverk kan koblast til nettet. Ørskog - Sogndal er under bygging, men framdrifta er framleis usikker.

Det er óg ein mogeleg flaskehals i sentralnettet mellom Leirdøla og Fardal/Sogndal ved auka produksjon under sentralnettpunkta Leirdøla og Fortun. I nemnde brev (02.07.2013) vurderer Statnett ledig kapasitet her til 100 MW, med den føresetnad at også systemvern (PfK) vert nytta. Det er isolert sett rom for dei fire konsesjonssøkte kraftverka, men ikkje samla konsesjonsgjeven og -søkt mengde. Nettkapasitet her må derfor avklarast nærare med Statnett om konsesjon vert gjeven.

Lokalt 22kV nett har ikkje kapasitet til den planlagde nye produksjonen frå Veitastrond. Luster Energiverk har derfor konsesjonssøkt ein 66 kV forbindelse frå Hafslo til Veitastrond med transformeringspunkt i Ugulsvik og Veitastrond. Etablering av dette nettanlegget er ein føresetnad for å kunne knytte til dei planlagde kraftverka i området.»

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

NVE har kuttet bort søkers referat av hver enkelt uttalelse, da disse allerede er gjengitt i teksten ovenfor. Småkraft AS har i brev av 20.12.2013 svart på de inkomne høringsuttalelsene:

«Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Statens vegvesen v/vegavdeling Sogn og Fjordane*
- SFE Nett AS*
- Sogn og Fjordane Turlag*
- Fylkesmannen i Sogn og Fjordane*
- Luster kommune*
- Sogn og Fjordane fylkeskommune*

(...)

Statens vegvesen – vegavdeling Sogn og Fjordane- Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Dersom prosjektet får konsesjon, vil vi ta kontakt med Statens vegvesen vedr. avkjøringen til prosjektet fra fylkesveg 337, å påse at denne er i samsvar med gjeldende plan og retningslinjer fra Statens vegvesen.

SFE Nett AS - Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS er kjent med nettsituasjonen i området. Dersom det blir gitt konsesjon til Ugulsvik vil vi ta kontakt med nettselskapet for å se på detaljer vedrørende tilknytning. Vi er innstilt på å betale nødvendig anleggsbidrag for å få koblet Ugulsvik kraftverk på nettet.

Sogn og Fjordane Turlag - Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS registrerer at Sogn og Fjordane Turlag ikke har friluftsinnteresser i området som vil bli berørt av tiltaket og at turlaget er kritisk til en utbygging men ikke imot. Vi har ellers følgende kommentarer til uttalelsen:

- NVE har ikke oversikt over eller fått opplysninger om grunneiernes planer om fast bosetning på sikt. Dette er det kun grunneierne selv som kan svare på, men det er helt klart større forutsetninger for fast bosetning dersom kraftverket gir muligheter for økt næring/inntekt lokalt.*

- *Søker har vurdert midlertidig vei i nedre del av prosjektet som et akseptabelt inngrep for å kunne bruke anleggsmaskiner til å frakte opp rør som skal graves ned. Området er berørt med fylkesvei, fritidshus, stølsvei og kraftlinjer i nedre del. Det er også rester av et gammelt sandtak. God jordsmonn og sand i nedre del vil gi gode muligheter for en rask revegetering etter at anleggsfasen er ferdig. I øvre del vil bruk av helikopter eller taubane minske inngrep i denne delen av prosjektet.*
- *Støy fra kraftstasjonen vil bli tatt hensyn til i prosjekteringsfasen, (støydempende tiltak i utløpskanalen, plassering av ventilasjonsutløp etc). Det er for øvrig lite hus/bygninger som ligger innenfor støysonegrensen som en må ta direkte hensyn til. Vi viser ellers til søknadens kap. 4 og avbøtende tiltak i forbindelse med støy.*
- *Vikaelvi/tiltaket ligger ikke innenfor området som er med i Verneplan for vassdrag eller andre verneplaner. Temaet er derfor ikke aktuelt i dette prosjektet.*
- *Turlaget har planer om å utvide turmulighetene med blant annet en ny DNT-hytte under planlegging på Tungestølen og viser ellers til at tiltaket vil influere på svært viktige landskapsverdier som også er vesentlige for friluftslivet i turlaget sine virkeområder.*

Luster Småkraft AS vil påpeke at når anleggsfasen er ferdig og kraftverket satt i drift, vil revegetering og «ny skog» gjøre tiltaket lite synlig for turgåere og andre brukere av omkringliggende områder. Avstanden til den planlagte DNT-hytten på Tungestølen er stor og tiltaket vil ikke påvirke denne i noen grad. Konsekvensen av prosjektet er vurdert som lite negativt for brukerinteressene i søknaden.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane - Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS takker Fylkesmannen for en i utgangspunktet positiv innstilling til prosjektet, og har følgende svar til Fylkesmannens uttalelse:

1. vurdering av tunnel:

Det har vært vurdert økonomisk om det er gjennomførbart med tunnel i stede for nedgravd rørgate/rørgate i dagen og viser til svar gitt Sogn og Fjordane fylke.

2. vei:

Luster Småkraft AS vil presisere av veien som er kommentert er et midlertidig inngrep der synlige spor vil minske ved årene. Vi viser ellers til kommentarer gitt Turlaget ovenfor.

3. minstevannføring/landskap:

5-persentilen er beregnet til 85 l/s sommersesongen og 18 l/s i vintersesongen. Luster Småkraft har med bakgrunn i biologisk mangfold/brukerinteresser og landskap vurdert minstevannstørrelse til å være 25 l/s for hele året (alminnelig lavvann). Dette begrunnes med følgende: Det er ikkje påvist artar som er omsynskrevjande/sjeldne og som er direkte knytt til vassføringa i elva.

I rapporten om biologisk mangfald er det og vurdert som lite sannsynleg at det finns raudlisteartar som er direkte knytt til vassføringa i elva (oftast mose, sopp og lav). Med kontinentalt klima og naturleg lite vassføring i elva om vinteren, er naturmiljøet tilpassa låg vassføring i delar av året og prosjektet er derfor basert på å sleppe noko minstevassføring heile året.

Effekten av lågare vassføring i Vikaelvi på andre samfunnsmessige forhold, som landskap, er vurdert som større. Elva er synleg frå fylkesvegen og dei synlege partia av elva vil verta påverka av mindre vassføring. Minstevassføring sikrar at elva vert synleg gjennom heile året. Dei synlege partia er dei brattaste partia og her renn elva over bart fjell/sva. Sjølv ved lita vassføring vil desse strekningane vert synleg. Dette sikrar og elva der ho er synleg frå turstien opp til Uglestølen (der stien kryssar elva). Dersom prosjektet får konsesjon vil vi følge de krav NVE setter på størrelsen av minstevannføringen.

4. allmenne interesser/bruken av området:

Som vist til i søknaden er det lite brukerinteresser i området. Tiltaket vil derfor gi liten negativ virkning på allmenne interesser. Se ellers svar gitt Turlaget.

5. Forhold til Ureining, vasskvalitet og støy:

Konsekvensen av prosjektet når det gjelder vasskvalitet/vassforsyning og resipientinteresser er liten/ingen. I dag er det en hytte på nordsiden av elven som nytter vann fra Vikaelva. Luster Småkraft AS vil påse at dagens kvalitet vil bli opprettholdt under anleggs- og driftsfasen. Restvannføringen vil dekke dagens behov.

I anleggsperioden vil det kun bli arbeid i elven ved inntak og ved utløpskanal. Dette er forventet vil gi liten effekt på vannføring og kvalitet under anleggsfasen.

Når det gjelder støy, viser vi til svar gitt Turlaget. Vi vil ellers fokusere på tekniske løsninger som demper støyeffekten fra stasjonen. God isolering og støyisolerende materiale vil redusere støy fra maskinsalen. Ellers vil retning på utløpskanalen og tiltak som gummigardin og vannlås redusere støy.

6. Landbruksfaglige og beredskapsfaglige vurderinger:

Vi er enig med Fylkesmannen i at området er lite brukt til Landbruk/skogbruk. Når det gjelder den beredskapsfaglige vurderingen er det kjent at området i dag trenger oppgradering av dagens linje i forbindelse med ny produksjon. Vi viser ellers til svar/uttalelse gitt fra SFE Nett AS om planer av forsterkninger og bygging av linjer i området.

7. Utredning i forhold til biologisk mangfold

Vi vil presisere at utredning i forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold er gjort etter de krav som NVE setter. Utredningen er gjennomført av fagpersoner med høy faglig kompetanse som er godkjent av NVE. Vi stiller derfor spørsmål ved Fylkesmannen påstand om at utredningene generelt er svake og konklusjonene bygger på tynt grunnlag.

Luster kommune - Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS takker Luster kommune for en positiv innstilling til prosjektet, og har følgende svar til kommunens uttalelse:

Produksjon og minstevannføring:

Vi har i etterkant av sluttbefaringen vurdert hydrologi og minstevannføring på nytt. Riktige 5-persentil er skal være 85 l/s i sommer og 18 l/s i vinter. Verdt å merke seg at 5-percentiler fra Lavvannskartet for Ugulsvik gjev 43 l/s i sommarhalvåret og 7 l/s for vinterhalvåret. Med 5-

persentil er som minstevannføring vil kraftverket produsere 9,45 GWh. NVE vil som en del av sin behandling vurdere behov for størrelse på minstevannføring.

Sogn og Fjordane fylkeskommune- Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS takker Sogn og Fjordane fylkeskommune for en positiv innstilling til prosjektet, og har følgende svar til Sogn og Fjordane fylket sin uttalelse:

Automatisk fredet kulturminner:

Dersom prosjektet får konsesjon, vil Luster Småkraft AS ta kontakt med fylkeskommunen vedr. befaring og registrering av eventuelle kulturminner i henhold til undersøkingsplikten, jf. §§ 9 og 10 i Lov om kulturminne.

Produksjon og minstevannføring:

Vi har i etterkant av sluttbefaringen blitt bedt av NVE til å se på en løsning med boring/fjellanlegg fra ca. kote 400 og til inntak på kote 830. Det vil bli nedgravd rørgate fra kote 400 og ned til stasjon på kote 176. Som adkomst til fjelløsning forutsettes det anleggsveg som vist i søknaden. Kostnadene er prissatt til 43,5 mill. Dette gir en utbyggingspris på 4,39 kr/kWh. Ved minstevannføring lik 5-persentil blir produksjonen 9,45 GWh og dette gir en utbyggingspris på 4,6 kr/kWh. Med denne produksjonen vil det ikke være økonomi slik vi ser det i dag til å bygge Ugulsvik kraftverk.

Alternativ vannvei:

Luster Småkraft AS har vurdert en løsning som tar hensyn til uttalelser i saken og som er gjennomførbar i forhold til økonomi for prosjektet. Fra inntaket på kote 830 legges PE rør ned til kote 730. Røret tildekkes/ graves ned. Fra kote 730 legges vannvei i fjell ned til kote 400. Det planlegges en boreløsning nedenfra. Fra kote 400 og til stasjon legges rørgaten i nedgravd grøft. Hele tiltaket forutsettes bygget ved hjelp av taubane. Anleggsveg opp til kote 400 går da ut. Løsningen er prissatt til 38,5 mill. som gir en utbyggingspris (med 5-persentil minstevannføring) på 4,1 kr/kWh.

Luster Småkrafts konklusjon

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Ugulsvik kraftverk er større enn ulempene. Luster Småkraft AS har to småkraftverk i drift og er et datterselskap av Luster Energiverk AS og Småkraft AS.

Småkraft AS har etter 38 ferdig bygde småkraftverk, fått god erfaring med å rydde og revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkpris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.»

Tilleggsopplysninger:

I etterkant av befaring har søker gjort nye beregninger av hydrologien. Nye verdier for 5-persentilene er 85 l/s for sommer og 18 l/s for vinter. Søker har også sjekket de nye verdiene opp mot NVEs Lavvannskart, som gir enda lavere vannføringer; 43 l/s i sommerhalvåret og 7 l/s for vinterhalvåret. Med ny 5-persentil som minstevannføring vil kraftverket etter søkers beregning produsere 9,45 GWh.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 4,7 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 290 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 % og nedbørfeltet er uten breandel. Avrenningen er rask med en snau fjellandel på ca. 90%, og varierer noe fra år til år med dominerende vårflokker. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 85 og 18 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 25 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 0,58 m³/s og minste slukeevne er 30 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 25 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 73 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE gjør oppmerksom på at alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil være beheftet med feilkilder ved skalering til det aktuelle vassdraget. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt. NVE har ikke spesifikt kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 25 l/s, vil dette gi en restvannføring på ca. 78 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 42 dager i et middels vått år. I 36 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil etter NVEs beregning i gjennomsnitt bidra med 23 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har gjort et kostnadsoverslag for prosjektet basert på NVEs kostnadsgrunnlag for små vannkraftanlegg med prisnivå 1.1.2010 og har kommet frem til om lag samme utbyggingskostnad som søker. Kostnadsoverslaget har en usikkerhet på +/- 20 %.

Verdien for årlig tilsig til inntaket er i overensstemmelse med NVEs avrenningskart basert på perioden 1961-1990. For produksjonsberegningen har søker benyttet en konstruert vannføringsserie basert på vannmerke 076.3 Fondøla. NVE har gjort en kontroll av produksjonsberegningene basert på samme serie og har kommet til om lag samme produksjon som søkers verdier.

Basert på søkers oppgitte verdier og med kostnad referert til prisnivå 1.1.2014 vil omsøkte prosjekt ha en spesifikk utbyggingskostnad på 4,13 kr/kWh. NVE minner om at det likevel vil være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Landskap

Tiltaksområdet ligger i landskapsregion 23 – indre bygder på Vestlandet, og området grenser mot landskapsregion 17 - breene (Pushmann 2005). Landskapsregionen dekker det mest storslagne av Norges fjordlandskap, og kjennetegnes av dyptskårne daler og fjorder som strekker seg langt inn i

landet. Veitastrondsvatnet er et smalt og langstrakt vatn omgitt av svært bratte og skogkledde fjell med innslag av hengedaler. Terrenget på østsiden av vatnet har flere inngrep som vei og 22 kV kraftlinje, og det ligger spredte småbruk og fritidsboliger nærmest vannet. Ved nordenden av vatnet ligger bygda Veitastrond.

Nedstrøms planlagte inntak renner elva relativt jevnt og blir gradvis brattere, før fallet flater ut ca. ved kote 400. Den øvre delen går gjennom bjørkeskog og er lite visuelt tilgjengelig. Midt på omsøkte elvestrekning er elva brattere og mer eksponert mot Veitastrondsvatnet og fylkesveien. Her er elva mer synlig enn ellers, med mindre fossefall og overrislede svaberg. Videre nedover renner elva mindre bratt og gjennom løsmasser. Ned mot vegen går elva gjennom en markert moreneavsetning med relativt tett løvskog.

Aurland Naturverkstad har utarbeidet en kartlegging av miljø- og landskapsverdier i Luster kommune, samt en vurdering av konfliktpotensialet for 43 små vassdrag i Luster kommune (Clemetsen & Skjerdal 2006). I rapportene er verdien av landskapet i delområdet "Veitastrond, nedre" vurdert til svært stor. I rapporten er det pekt på et uvanlig sterkt helhetspreget område. Kontrasten mellom bratte fjellsider, høye topper med breer og snøskavler og det lange Veitastrondsvatnet gir svært høy inntryksstyrke, og Vikaelvi (Ugulsvik) er spesifikt omtalt i miljørapporten. Det er trukket fram at elva har god visuell tilgjengelighet, og at elva er et sterkt landskapselement. Landskapsklassifiseringa er verdsatt til A2. Videre skriver de at elva er det eneste markerte fossestryket i landskapsrommet og gir variasjon i vegetasjonsbildet og terrengformasjonene. Rapporten til Aurland Naturverkstad konkluderer med at det samlede konfliktpotensialet basert på landskap, naturmiljø og kulturmiljø er stort.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har i sin høringsuttalelse trukket frem de visuelle kvalitetene til elva:

(...) «Elva renn over sva på store delar av den bratte fjellsida og er godt synleg frå Veitastrondsvatnet og frå FV 337 som er tilkomstveg for regionalt reisemål, spesielt på det bratte partiet midt i trassen. I den naturfaglege delrapporten til kommunedelplanen om småkraft i Luster kommune vert landskapsverdien skildra slik: «God visuell tilgjengelegheit. Særs synlig og framtrédande, sterkt landskapselement. Einaste markerte fossestryk i landskapsrommet.» Redusert vassføring etter utbygging vil redusere verdien av elva som eit landskapselement. Nivået på minstevassføringa vil avgjere i kva grad skaden kan avbøtast.

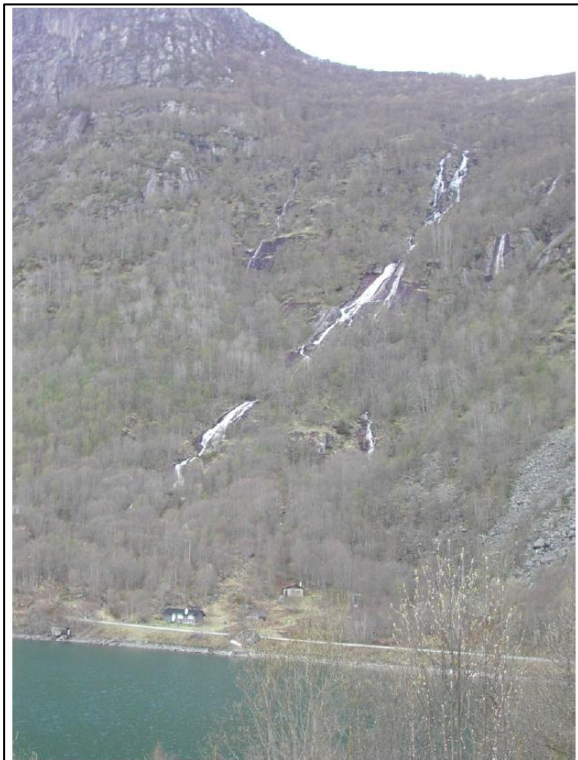
Kraftverket med inntak, vassveg og kraftstasjon med nødvendig infrastruktur vil i større eller mindre grad utgjere naturinngrep ved all kraftutbygging. Val av tekniske løysingar kan avgjere om tiltaka vert tilstrekkeleg miljøtilpassa og dermed akseptable for dei allmenne interessene.
(...)

På bakgrunn av dette meiner vi prosjektet slik det er planlagt ikkje er i tråd med føringane i naturmangfaldlova § 12. Etter vår vurdering vil tiltaket føre til så store inngrep at det må stillast krav om tunnel for heile vassvegen, og at veg opp etter fjellsida ikkje skal byggjast.»

De landskapsmessige konsekvensene av tiltaket er i første rekke knyttet til fraføring av vann i den visuelt eksponerte delen av elva. I tillegg er de nye tekniske inngrepene prosjektet innebærer med på å redusere landskapsverdien av elva. En nedgravd rørgate i store deler av traseen i kombinasjon med rør i dagen er etter NVEs mening ikke tilstrekkelig for å ivareta de landskapsmessige kvalitetene i vassdraget. NVE mener også at omsøkte minstevannføring på linje med alminnelig lavvannføring er for lav. Ut i fra landskapsmessige hensyn kan NVE derimot akseptere en utbygging med tunnel/boring fra det bratteste partiet og opp mot inntaket.

I sitt svar på høringsuttalelsene nevner Småkraft AS bruk av taubane som et avbøtende tiltak for å ivareta landskapsmessige hensyn, i tillegg til boring/tunnel i midtre og øvre del av rørgata. NVE er av den oppfatning at taubane kan minske inngrepsomfanget i anleggsfasen, men at det er viktigere at rørgata blir lagt tilstrekkelig langt i fjell fra ca. kote 400 og forbi det svært steinete terrenget noe nedstrøms inntaket (ca. kote 730). I nedre del av rørgata vil skogen over tid skjerme inngrepet som må til for å få lagt rørgata, og NVE vil ikke sette krav om bruk av taubane dersom det blir gitt konsesjon.

Etablering av tunnelpåhugg, riggområde, inntak og rørtrasé vil lage synlige sår i terrenget som vil gi negative landskapsmessige virkninger lokalt. Likevel mener NVE at inngrepene er akseptable, da de på sikt vil bli gradvis mindre synlige gjennom blant annet revegetering. Samtidig mener NVE at det er viktig at en ev. pålagt minstevannføring er av en dimensjon som skiller elva fra terrenget dersom det blir gitt konsesjon til Ugulsvik kraftverk.

Bildet er hentet fra søknaden, og viser Vikaelvi ved en esimert vannføring på ca. 100 l/s.

Friluftsliv og brukerinteresser

Langs Vikaelvi ligger stølen Ugledalen med tursti fra Ugulsvik. Turstien går videre opp mot stølen Hongi og fjellområdene ovenfor inntaksområdet. Stien starter på nordsida av elva, og krysser elva under det bratte partiet. Her er det en nyere hengebro, som demonteres og pakkes ned årlig i forbindelse med snøsmelting og flom. Stien er god, men bruken er noe begrenset. I øvre del ligger rørgata på motsatt side av elva, med lite innsyn fra stien. Turer i ovenforliggende fjellområder og støler som Hongi blir ifølge søker i hovedsak startet fra veien som går opp til Hafsløstølene i sør (Bersetno, Håvardsete og Fossen) og fra skitrekktet på Heggmyrane. Det er ingen DNT-merka stier eller ruter i området.

Fylkesmannen har i sin uttalelse sagt følgende om bruken av området:

«Det ligg eit regionalt friluftsområde i øvre delar av nedslagsfeltet som inngår i eit stort samanhengande friluftsområde i dei høgare delane av fjellryggen. Så langt vi kjenner til er stien opp frå Ugulsvik lite nytta til friluftsmål, og tiltaket vil ikkje vere i avgjerande konflikt med

friluftsjnteressene i nærområdet. For reiselivet og opplevinga av landskapet er det viktig at inngrepa og vassuttaket ikkje vert større enn høgst naudsynt.»

Fiske i elva er lite utbredt, og det er få kulper som egner seg for fisk og fiske. Det blir jaktet hjort i området, der det hovudsakelig er grunneierne selv som jakter. I de ovenforliggende fjellområdene blir det også drevet noe småviltjakt. Sogn og Fjordane Turlag trekker frem bruk av Veitastrondsvatnet til padling, og sier i sin uttalelse at både padling og sykkelturner langs vatnet forventes å øke i forbindelse med ny DNT-hytte ved Tungestølen. NVE ser det derfor som en fordel om et eventuelt kraftverk utformes med støydempende tiltak.

Økt trafikk og støy i anleggsperioden vil også være negativt for friluftsj- og brukerinteresser, men da dette er kortvarige interessekonflikter tillegges disse lite vekt i NVEs avgjørelse. Utover dette vurderer NVE tiltaket å være akseptabelt for temaet friluftsliv og brukerinteresser.

Naturmangfold

Naturtyper

Det er ikke registrert viktige naturtyper etter DN Håndbok 13 i tiltaksområdet. Området rundt Vikaelvi fremstår som relativt monotont vegetasjonsmessig med forholdsvis ung skogsvegetasjon der bjørk dominerer i tresjiktet. I nedre del av elva går vegetasjonen over i gråor-heggeskog, uten at denne er avgrenset som egen eller viktig naturtype. I biomangfoldrapporten utarbeidet av Luster Energiverk AS konkluderer biolog med at de sure dypbergsartene i området minsker sannsynligheten for å finne sjeldne arter og viktige naturtyper. De bemerker likevel at et område med fyllitt i tiltaksområdets nedbørfelt kan påvirke området nedstrøms. Elva har enkelte mindre fossefall, men ikke i stor nok grad til at det blir dannet fossesprutsoner. I nedkant av de bratteste partiene glir elva over i overrislingsberg.

Det er heller ikke påvist viktige naturtyper etter DN-Håndbok 15.

Arter

Av rødlistearter er jerv (EN) registrert i området. NVE er ikke kjent med hi i nærheten av tiltaksområdet, og har på bakgrunn av dette tillagt forekomsten av jerv lite vekt i konsesjonsspørsmålet. Innen andre artsgrupper er det ikke registrert rødlistearter i prosjektområdet. Luster Energiverk AS vurderer det som lite sannsynlig å finne rødlistearter innen kryptogamer i tiltaksområdet på grunn av eksponeringsgrad og lite egnet substrat.

Ellers er det registrert hekkelokalitet for hubro (EN) i sørenden av Veitastrondsvatnet. Reirlokalisiteten er etter NVEs mening i en tilstrekkelig avstand fra planlagte tiltak. Dersom det likevel skulle vise seg at hubroen benytter seg av tiltaksområdet til Ugulsvik kraftverk, kan det være aktuelt med begrensninger i anleggsarbeidet dersom det skulle bli gitt konsesjon. NVE har ikke tillagt dette vekt i konsesjonsspørsmålet. Av vanntilknyttet fugl er det med stor sannsynlighet fossefall i vassdraget, og oppsetting av predatorsikre rugekasser er et viktig avbøtende tiltak dersom det gis konsesjon til tiltaket.

Veitastrondsvatnet har en bestand med brunørret, og sideelvene til vatnet er viktige for reproduksjonen av fisk. Vikaelvi renner relativt bratt over grovt substrat. Ørret vil kunne gå opp nedre del av elva, men det er ifølge biolog og lokalkjente veldig lite kulper og strekninger som er egnet for gyting oppe i elva. NVE er enig i denne vurderingen. Fiskeinteressene av biologisk betydning er knyttet til utløpsosen av elva, en strekning som vil bli ivaretatt ved en kraftstasjonsplassering ovenfor fylkesveien ved en eventuell konsesjon. NVE vurderer dermed at tiltaket ikke er i konflikt med rekrutteringen av fisk i Veitastrondsvatnet. NVE er ikke kjent med forekomst av ål eller elvemusling i vassdraget.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Ugulsvik kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 15.09.2014. Følgende rødlistearter er registrert langs Veitastrondsvatnet:

Insekter: Mnemosynesommerfugl (NT), mørk rutevinge (EN),

Lav: Flatragg (NT), gubbeskjegg (NT), kort trollskjegg (NT), olivenlav (NT)

Fugl: Fiskemåke (NT), strandsnipe (NT), vipe (NT), stær (NT) bergirisk (VU),

Sopp: gulbrun narrevokssopp (NT), gulfotvokssopp (NT), fiolett greinkøllesopp (VU), lutvokssopp (NT), svartduggvokssopp (NT), rødskivevokssopp (NT), rødrende lutvokssopp (VU), mørkskjellet vokssopp (VU)

Karplanter: ask (NT)

Pattedyr: Jerv (VU), Gaupe (VU)

Planlagte tiltak vil ikke berøre leveområdene til noen av disse artene direkte. Mørk rutevinge (EN) er registrert i Artskart (1996) ved Nes i Veitastrond, og det er nærliggende å tro at den forekommer flere steder langs Veitastrondsvatnet. Arten lever på fuktige enger i skog, næringsrike myrer eller elvebredder. Selv om habitatpreferansen hos arten er fuktpreget, er trusselfaktorer for arten gjengroing, frafall av beite og granplanting. Da arten ikke er direkte berørt av planlagte tiltak, samt at det i litteraturen står at flatehogst kan ha en positiv effekt på bestanden, kan ikke NVE se at det er en konflikt mellom en eventuell utbygging og en potensiell forekomst av mørk rutevinge.

Strandsnipe (NT) benytter seg nok av Vikaelvi både til fødesøk og reproduksjon. Strandsnipe er en nær truet art grunnet en markert bestandsnedgang de siste 15 årene. Ifølge Artsdatabankens faktaark ligger hovedpåvirkningene utenfor Norge. Det er likevel viktig at det tas hensyn til arten ved en eventuell utbygging for å unngå ytterligere bestandsnedgang.

Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Ugulsvik kraftverk er det ikke påvist viktige naturtyper. Av rødlistede naturtyper er elveløp (NT) nødvendigvis forekommende. Av rødlistearter er det kun påvist forekomst av jerv (EN) i tilknytning til tiltaksområdet. En eventuell utbygging av Vikaelvi vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Ugulsvik kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Det er tidligere gitt konsesjon til 5 småkraftverk og ett avslag langs Veitastrondsvatnet (2011). Samme år ble det også gitt konsesjon til en ny 66 kV linje i samme trasé som den gamle kraftlinja. Sumvirkninger er ytterligere diskutert i et eget underkapittel «*Samla belastning*», som også tar for seg landskapsverdiene til vassdragene. Den samlede belastning på

økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet for omsøkte kraftverk.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samla belastning

Langs Veitastrondsvatnet er det i dag ingen utbygde småkraftverk (2014), men kraftverkene Utladøla, Holen, Svardøla, Vetle Svardalen og Eldeelvi ble alle gitt konsesjon i 2011. Snauedøla kraftverk fikk avslag samme år grunnet store friluftsverdier knyttet til fjell- og kulturlandskapet inne i Veitastrond, da elva ligger «*meget eksponert for allmennheten og turer inn i Snauedalen*». Parallelt med behandlingen av småkraftverkene ble det gitt konsesjon til en ny 66 kV linje mellom Hafslo og Veitastrond. I tillegg er Veitastrondsvatnet reguleringsmagasin for Årøy kraftverk sør for Hafslo.

Selv om det er relativt tett med eksisterende eller planlagte kraftverkstiltak rundt Veitastrondsvatnet i 2014, har ikke NVE vurdert det som tilstrekkelig til å avslå konsesjonssøknader i dette området kun grunnet samlet belastning på vassdragsnaturen. Landskapsbildet vil bli negativt berørt ved en realisering av alle de konsesjonsgitte tiltakene i området. Disse negative effektene ble vurdert til å være mindre enn fordelene for kraftverkene som fikk konsesjon i 2011. Vi vil også vise til et eget NVE-notat for dette: KI-notat 15/2011, som omhandler kraftverkene Utladøla, Holen, Svardøla, Vetle Svardalen, Eldeelvi og Snauedøla. Av de konsesjonssøkte kraftverkene til behandling i 2013-2014 (Ugulsvik, Kjerringnes, Storelvi Øvre og Storelvi Nedre) er det Vikaelvi (Ugulsvik kraftverk) som skiller seg mest ut som et blikkfang fra Veitastrondsvatnet. Etter NVEs mening kan elvas visuelle effekt opprettholdes med et tilstrekkelig slipp av minstevannføring. NVE har lagt vekt på at elva kun er visuelt eksponert i et begrenset landskapsrom, samt at elvas utforming ikke krever betydelige mengder vann for å påvirke landskapsbildet. Storelvi er ikke et landskapselement på samme måte som for eksempel Vikaelvi, men har likevel en dramatisk vassdragsnatur, og NVE har lagt vekt på elvas unike geologiske mangfold i vedtaket. Kjerringneselva har svært begrenset innsyn, og NVE vurderer frafallet av elvas landskapseffekt som akseptabelt dersom Kjerringnes kraftverk blir realisert.

Når det gjelder samla belastning på biologisk mangfold i Veitastrond, har NVE lagt vekt på at det ikke er påvist spesielt fuktkrevende eller sjeldne arter innenfor influensområdet til kraftverkene Ugulsvik, Kjerringnes, Storelvi Øvre eller Storelvi Nedre. Det er heller ikke påvist viktige- eller svært viktige naturtyper (verken A eller B-verdi) i noen av tiltaksområdene, og potensialet for sjeldne og fuktkrevende arter er vurdert som begrenset, med unntak av potensielle forekomster av sjeldne fjærmygg og beitemarkssopp. Vassdrag med store brefelt kan være viktige habitat for sjeldne fjærmyggarter. Breelver danner svært isolerte habitat, med liten genutveksling mellom populasjonene, som igjen danner grunnlaget for stedbundne (ofte endemiske) fjærmyggarter. Kunnskapsgrunnlaget er generelt svakt innen denne artsgruppen for området, men Storelvi utpeker seg som den viktigste elva for denne typen arter i Veitastrond med omegn. NVE har ikke lagt avgjørende vekt på forekomster av eventuelle sjeldne fjærmyggarter, men føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven § 9), tilsier at man skal være forsiktig med å tillate tiltak som kan medføre vesentlig skade på naturmangfoldet. NVE har heller ikke pålagt tiltakshaverne en tilleggsundersøkelse på dette temaet, da usikkerheten etter NVEs mening fortsatt ville ha vært stor selv etter en omfattende og forholdsvis kostbar undersøkelse.

Naturbeitemarka (C-verdi) og beiteskogen (C-verdi) i influensområdet til Storelvi kraftverk er vurdert å huse stort potensiale for beitemarkssopper, og en ytterligere inventering av området ville ifølge Aurland Naturverkstad trolig økt verdsettingen av påviste naturtyper betraktelig.

En såpass høy tetthet av småkraftverk krever en meget nøye vurdering av avbøtende tiltak i hver enkelt konsesjon. For arter som fossekall vil nesten hele det naturlige utbredelsesområdet i Veitastrond med omegn bli påvirket gjennom redusert vannføring i utbygde elvestrekninger. Viktigheten av at det settes opp predatorsikre hekkeasser øker med frafallet av naturlig habitat. NVEs forskning- og utviklingsprosjekt *Fossefall og småkraftverk* (2011) utført av Jerstad viltforvaltning og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) har vist at dette er essensielt for at fossekallen skal overleve og føre arten videre i et utbygd vassdrag. Fylkesmannen bør derfor være særskilt oppmerksom på dette som ansvarlig myndighet for ev. pålegg om å sette opp slike kasser.

NVE har lagt vekt på at dersom det skal gis ytterligere konsesjoner i dette geografiske området, er det en forutsetning at det søkes en skånsom utførelse av rørgaten, samt at det er økonomi i å slippe et tilstrekkelig slipp av minstevannføring for å ivareta både biologiske og landskapsmessige hensyn. NVE vurderer tunnelalternativene som mindre dominerende i landskapsbildet, samtidig som de gir mindre direkte konsekvenser for biologisk mangfold ved en gjennomføring av tiltakene. Størrelsen på slipp av minstevannføring vil også være en sentral problemstilling i områder med høy utbyggingspress. Minstevannføringen vil bidra til å bøte på de negative effektene ved en utbygging, og den blir kanskje enda viktigere jo høyere tettheten av kraftverk blir i et avgrenset geografisk område.

NVE har tillagt muligheten for en skånsom utbyggingsløsning avgjørende vekt for konsesjonsspørsmålet for Kjerringnes- og Ugulsvik kraftverk. Prosjektene i Storelvi (Øvre og Nedre) berører i større grad allmenne interesser, og NVE har lagt avgjørende vekt på avstanden til en viktig innfartsportal til Jostedalsbreen nasjonalpark. En tunnelloøsning ville også ha bøtet på ulempene her, men NVE har også lagt stor vekt på elvas (unike) geologiske mangfold i sitt vedtak. Ut fra dette har NVE i dag, i egne vedtak, gitt konsesjon til bygging av og Kjerringnes kraftverk og avslag til Storelvi Øvre og Storelvi Nedre kraftverk. For Ugulsvik viser vi til konklusjonen nedenfor.

Kulturminner

I området rundt Veitastrondsvatnet er det ikke registrert automatisk fredede kulturminner. De nærmeste registrerte kulturminnene ligger ved stølene på Hafsløfjellet (Vetlestølen) ca. 6 km i luftlinje fra planlagte kraftstasjon. Rester etter et kvernanlegg ligger inntil elva ved kote 200, men dette blir ikke berørt gjennom framlagte planer. Det er også en eldre kraftstasjon i tiltaksområdet, anslått av lokalkjente til å være fra omkring 1944. Fylkeskommunen påpeker at gamle støler, stølsveger, steingjerder, hustufter og andre spor etter tidligere landbruksdrift sees på som svært viktige lokale kulturminner. NVE mener at dette kan avbøtes ved å tilpasse utbyggingen slik at den ikke kommer i konflikt med nyere kulturminner dersom det gis konsesjon. NVE vil likevel minne om tiltakshavers meldeplikt ved funn av ytterligere kulturminner under anleggsarbeid, jamfør kulturminneloven § 8.

Skred

I NVEs skredatlas er deler av utbyggingsstrekningen registrert med potensial for både snøskred og steinsprang. I tillegg er NVE kjent med flere faktiske skredhendelser i området Veitastrond de siste 10 årene. Ved en eventuell konsesjon er det viktig at det blir tatt tekniske vurderinger rundt skredfaren, og at dimensjonering og sikring av tekniske installasjoner blir deretter. NVE har ikke lagt vekt på deltemaet skred i avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet, men mener det er viktig å avklare dette i forkant av en ev. detaljplangodkjenning.

Konsekvenser av kraftlinjer

Det er gitt konsesjon til en ny 66 kV linje fra Hafslo til Veitastrond (2011). Konsesjonær for linja er Luster Energiverk AS. Dersom det gis konsesjon til Ugulsvik kraftverk, vil tilknytningskostnadene per kraftverk i området avta, og på denne måten øke sannsynligheten for at de konsesjonsgitte kraftverkene i Veitastrond med omegn blir realisert. NVE har tillagt dette noe vekt i sin avgjørelse av konsesjonsspørsmålet. Vi vektlegger også at dette øker sannsynligheten for at de øvrige konsesjonsgitte kraftverkene vil bli realisert, da linjekostnaden kan bli akseptabel.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Ugulsvik kraftverk vil etter omsøkte planer gi 9,9 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som gjennomsnittlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Ugulsvik kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Ugulsvik kraftverk vil være et bidrag til fornybar energiproduksjon med begrensede negative miljøeffekter. Det er ikke påvist viktige naturtyper, sjeldne eller rødlistede arter som blir direkte berørt av omsøkte tiltak. Vikaelvi har likevel en funksjon som landskapselement lokalt; en problemstilling som etter NVEs mening kan avbøtes med tilstrekkelig slipp av minstevannføring, samt en skånsom løsning for legging av rørgaten. NVE har lagt vekt på at elva kun er visuelt eksponert i et begrenset landskapsrom, samt at elvas utforming ikke krever betydelige mengder vann for å påvirke landskapsbildet. Ut ifra framlagt fotodokumentasjon mener NVE at en minstevannføring på linje med sesongmessige lavvannføringer kan være tilstrekkelig til å ivareta en viss landskapseffekt Vikaelvi har langs Veitastrondsvatnet. Fravær av lokal motstand har bidratt til at NVE vurderer en utbygging av Vikaelvi som akseptabel. I den helhetlige vurderingen har NVE også tatt med de positive effektene ytterligere konsesjoner vil ha i kostnadsfordelingen knyttet til den planlagte 66 kV linje fra Hafslo til Veitastrond.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Luster Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ugulsvik kraftverk. De avbøtende tiltakene fordyrer prosjektet noe, men er etter vårt syn ikke avgjørende for økonomien i prosjektet. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Luster Småkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en tilkobling av en 200 m 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

Luster Energiverk AS er områdekonsesjonær. Etter etablert praksis kan nødvendige høyspentanlegg bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Hvis dette gjøres, er det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett.

Etter vilkår i områdekonsesjonen skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og eventuell forsterkning for kommune, fylkesmann, grunneiere og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen har inngått i NVEs helhetsvurdering av kraftverksplanene, som diskutert i avsnitt om konsekvenser av kraftlinjer i dette vedtaket.

Sogn og Fjordane Energi (SFE) Nett AS har som regional kraftsystemansvarlig kommentert at det per i dag ikke kapasitet i sentralnettet til innmating av produksjon før 420 kV-ledningen Ørskog-Sogndal (Fardal) blir satt i drift. Luster Energiverk AS er konsesjonær for den nye 66 kV linja fra Veitastrond til Hafslø, og ifølge søknaden er Ugulsvik kraftverk inkludert i planene for denne linja. Luster Småkraft AS er kjent med at de må betale anleggsbidrag i forbindelse med etablering av den nye 66 kV linja etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en egen vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning

til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring. I tillegg er det beregnet nye 5-persentiler sammenlignet med opprinnelig søknad:

Middelvannføring	l/s	290
Alminnelig lavvannføring	l/s	25
5-persentil sommer	l/s	85
5-persentil vinter	l/s	18
Maksimal slukeevne	l/s	580
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	l/s	30

Det er ikke påvist spesielt fuktkrevende arter i eller langs elvestrengen, og det er ikke påvist naturtyper som krever jevnt høy vannføring. Ut ifra framlagt fotodokumentasjon mener NVE at en minstevannføring på 100 l/s vil være tilstrekkelig til å ivareta en viss landskapseffekt Vikaelvi har langs Veitastrandsvatnet.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 100 l/s i tiden 01.05 – 30.09 og 20 l/s resten av året. I forhold til opprinnelig omsøkte løsning vil dette gi en redusert produksjon på ca. 0,5 GWh/år, basert på tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på ca. 9,4 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	
Inntak	Inntaksdammen skal plasseres ca. på kote 830 på stedet som er oppgitt i søknaden, jf. vedlagte kart. Nøyaktig plassering og utforming kan justeres ved detaljplan. Inntaksløsning kan velges gjennom detaljplan, men en løsning som ikke virker dominerende i terrenget er ønskelig.
Vannvei	Vannveien skal legges i fjell fra starten av det bratte partiet ved ca. kote 400 og forbi det steinete partiet (ur/kampestein) opp mot inntaket ca. ved kote 730. Hele rørgata skal graves ned der den ikke er lagt i fjell. Det er avgjørende for konsesjonsspørsmålet at rørgata ikke ligger i dagen. Dersom det må påregnes store mengder sprenging til for å få gravd ned rørgata i øverste del, skal denne delen også legges i fjell. Legging av rørgata skal i sin helhet gjennomføres så skånsomt som mulig for å ivareta landskapet (særlig sett fra fylkesveien og Veitastrondsvatnet). Legging av rørgate ved hjelp av taubane er et alternativ som bør vurderes.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres på oppsiden av fylkesveien (ca. på kote 176) i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan, og avstand til fylkesveien må klarers med Statens vegvesen. Det er likevel viktig at en kort strekning av utløpsosen av elva opprettholdes av fiskebiologiske hensyn.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 0,58 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 30 l/s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 3,1 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 Peltonturbin. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan. Støydempende tiltak skal vurderes opp mot endelig valg av turbintype. Det er viktig at det blir lagt stor vekt på støydempende tiltak, slik at lyden ikke brer seg over vatnet.

Vei	NVE ser ikke behov for permanent vei langs rørgata opp til tunnelpåhugg, da selve inntaket er planlagt å etableres veiløst. Anleggsveier skal tilbakeføres og revegeteres. NVE ber tiltakshaver om å være spesielt oppmerksom på potensielle kulturminner i rørgatas nedre del, som kommentert i fylkeskommunens høringsuttalelse. Et alternativ til vei til tunnelpåhugg kan være taubane. Kort permanent vei fra fylkesveien til kraftstasjonen inngår i konsesjonen.
Annet	Skred - Det viktig at det blir tatt tekniske vurderinger rundt skredfaren, og at dimensjonering og sikring av tekniske installasjoner blir deretter.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Montering av predatorsikre rugekasser for fossefall i tilknytning til kraftverkets utløpstunnel eller ev. kjente reirlokalteter vil kunne være et slikt tiltak.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Kart

